

ด่วนที่สุด
ที่ ๐๗๑๐ / ๒๕๕๐

กรุงเทพมหานคร
สำนักกรรมการ ๓
วันที่ 1129 / 25๕๐
วันที่ ๑ / พ.พ. / ๕๐

สภาวาระรัฐธรรมนูญงานมกราคม ค.ศ. ๒๕๕๐
ถนนอุทองใน เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอส่งสรุปความเห็นทางวิชาการเรื่อง “ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

เรียน ประธานคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปความเห็นทางวิชาการเรื่อง “ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

ด้วยคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ได้รับมอบหมายให้สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในทางวิชาการเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ นั้น

คณะกรรมการขอส่งสรุปความเห็นทางวิชาการเรื่อง “ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ของคณะอนุกรรมการส่งเสริมข้อมูลด้านสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าอาจเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ปราบกฏผลตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

วิชาการ ตรวจร่างรัฐธรรมนูญและร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๑๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๑๖

๕. รวม ส.ส. แบบสัดส่วนที่ควรได้รับเพิ่ม

$$= 0 + ๓๓ + ๕๗.๒ + ๑๐๒.๖ = ๑๙๒.๘ \text{ ที่นั่ง}$$

แต่มี ส.ส. แบบสัดส่วนให้เพิ่มเพียง ๘๐ ที่นั่ง

๕.๑ พรรค ๒ ควรได้เพิ่ม $= \frac{๘๐ \times ๓๓}{๑๙๒.๘} = ๑๓.๖๕ \text{ ที่นั่ง}$

๕.๒ พรรค ๓ ควรได้เพิ่ม $= \frac{๘๐ \times ๕๗.๒}{๑๙๒.๘} = ๒๓.๗๓ \text{ ที่นั่ง}$

๕.๓ พรรค ๔ ควรได้เพิ่ม $= \frac{๘๐ \times ๑๐๒.๖}{๑๙๒.๘} = ๔๒.๕๗ \text{ ที่นั่ง}$

๖. รวม ส.ส. จำนวนเต็มที่ต้องเพิ่ม $= ๑๓ + ๒๓ + ๔๒ = ๗๘ \text{ ที่นั่ง}$

ยังเหลือเศษ ๒ ที่นั่ง แบ่งให้พรรคที่มีเศษสูงสุด

เรียงตามลำดับลงมา (ในกรณีเศษเท่ากันให้จับฉลาก)

เพราะฉะนั้น พรรค ๓ ได้เพิ่มอีก ๑ ที่นั่ง	รวมเป็น	๒๔ ที่นั่ง
พรรค ๒ ได้เพิ่มอีก ๑ ที่นั่ง	รวมเป็น	๑๔ ที่นั่ง
พรรค ๔ ได้เพิ่มอีก ๐ ที่นั่ง	รวมเป็น	๔๒ ที่นั่ง

๗. สรุป

๗.๑ พรรค ๑ ได้ ส.ส. จากเขต ๒๒๔ จากสัดส่วน ๐
รวมเป็น ๒๒๔ ที่นั่ง

๗.๒ พรรค ๒ ได้ ส.ส. จากเขต ๖๔ จากสัดส่วน ๑๔
รวมเป็น ๗๘ ที่นั่ง

๗.๓ พรรค ๓ ได้ ส.ส. จากเขต ๓๒ จากสัดส่วน ๒๔
รวมเป็น ๕๖ ที่นั่ง

๗.๔ พรรค ๔ ได้ ส.ส. จากเขต ๐ จากสัดส่วน ๔๒
รวมเป็น ๔๒ ที่นั่ง

รวม ส.ส. ทั้งหมด

$$๒๒๔ + ๗๘ + ๕๖ + ๔๒ = ๔๐๐ \text{ ที่นั่ง}$$

๓. รวม ส.ส. ที่ควรเพิ่มทั้งหมด $๐+๓๖.๔+๖๗+๑๒๓ = ๒๒๖.๔$ ที่นั่ง

แต่มีที่นั่ง ให้แบ่งกันเพียง ๘๐ ที่นั่ง

ดังนั้น พรรค ๒ ได้	$\frac{๓๖.๔ \times ๘๐}{๒๒๖.๔}$	= ๑๒.๘๖	= ๑๓ คน
พรรค ๓ ได้	$\frac{๖๗ \times ๘๐}{๒๒๖.๔}$	= ๒๓.๖๗	= ๒๔ คน
พรรค ๔ ได้	$\frac{๑๒๓ \times ๘๐}{๒๒๖.๔}$	= ๔๓.๔๖	= ๔๓ คน
		รวม	<u>๘๐</u> คน

สรุป	จำนวน ส.ส.	เขต + สัดส่วนตัว		
	พรรค ๑ ได้ ส.ส.	$๒๘๐ + ๐$	=	๒๘๐ คน
	พรรค ๒ ได้ ส.ส.	$๘๐ + ๑๓$	=	๙๓ คน
	พรรค ๓ ได้ ส.ส.	$๔๐ + ๒๔$	=	๖๔ คน
	พรรค ๔ ได้ ส.ส.	$๐ + ๔๓$	=	๔๓ คน
		รวม		<u>๔๘๐</u> คน

สรุปความเห็นทางวิชาการ
ของคณะกรรมการส่งเสริมข้อมูลด้านสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศ
ในคณะกรรมการวิสามัญวิชาการ ตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญ
และร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ
เรื่อง ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

หลังจากได้พิจารณาเปรียบเทียบทางวิชาการระหว่างการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก (Plurality System) กับการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (Proportional Representation) แล้ว เห็นว่า เนื่องจากสังคมไทยคุ้นเคยกับการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากมาตั้งแต่เริ่มการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้ว หากจะเปลี่ยนไปเป็นระบบสัดส่วนทั้งหมด โดยทันทีก็จะเป็นการยากที่จะทำความเข้าใจกับประชาชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้เกิดมีกระแสต่อต้านอย่างรุนแรงขึ้นได้ แต่เพื่อให้ระบบการเลือกตั้งของเราได้พัฒนาไปในระดับหนึ่งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการเลือกตั้งแบบสัดส่วนเสียก่อน ต่อไปภายหน้าก็อาจมีการแก้ไขให้เป็นระบบสัดส่วนจนเต็มรูปแบบได้ คณะกรรมการจึงขอเสนอให้ใช้ระบบผสมระหว่างการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก (Plurality System) กับการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (Proportional Representation) กล่าวคือ

๑. ให้มีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเป็นการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก โดยเลือกแบบเขตเดียวคนเดียว ตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ จำนวนอาจเป็น ๔๐๐ เขต หรือ ๓๒๐ เขตก็ได้ แต่เพื่อความสะดวกเรียบร้อยควรเป็น ๔๐๐ เขต

๒. ให้นำคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตของแต่ละพรรคมารวมทั้งประเทศ ถือเป็นคะแนนนิยมที่พรรคนั้น ๆ ได้รับจากประชาชนทั้งประเทศ นำคะแนนนิยมนั้นมาเปรียบเทียบกับพรรคอื่น ๆ คำนวณว่าแต่ละพรรคได้รับคะแนนนิยมเป็นร้อยละเท่าใด ถือว่าจำนวนที่นั่งในสภาที่พรรคนั้นควรได้รับก็ควรเป็นจำนวนร้อยละเท่ากัน จากจำนวนที่นั่งทั้งหมด (อาจเป็นจาก ๓๒๐ + ๘๐ หรือ ๔๐๐ + ๘๐ แล้วแต่กรณี)

แต่ผู้ที่ชนะเลือกตั้งในเขตตามข้อ ๑ ไปแล้วต้องได้ดำรงตำแหน่งไปก่อน แม้ว่าจำนวนที่นั่งของพรรคนั้น ๆ จะเกินจำนวนที่ควรจะได้ไปแล้วก็ตาม

นำจำนวนที่นั่งที่ขาดไปจากจำนวนที่ควรได้ของพรรคที่ได้ที่นั่งต่ำกว่าจำนวนที่ควรได้ มาคำนวณหาส่วนแบ่งจากจำนวนที่นั่งแบบสัดส่วนซึ่งจัดไว้ (อาจเป็น ๘๐ หรือ ๑๐๐ ที่นั่งแล้วแต่กรณี)